בשער השיעורים

"גל-עיני ואביטה נפלאות מתורתך", אודה לד' שזיכני להוציא לאור עולם את **ג"ל** השיעורים שבספר זה, החמישי בסדרת "שערי עיון", על מסכת בבא-קמא.

מסכת זו היא הראשונה בסדר 'נזיקין', סדר שדווקא הוא נבחר מכל הסדרים לשבץ בתוכו את מסכת המידות הישראליות מסכת 'אבות', בשל אופי התכונות הישראליות שבא לידי ביטויו השלם דווקא בו, אופי המתגלה בת"ח הנדרש להכשרה מיוחדת בדמות ה'סמיכה' אך ורק לצורך ענייני מסכת זו. מסירות הנפש שמסר רבי יהודה בן בבא על הסמיכה לא הייתה לצורך העמדת סידור טכני ליישוב בני האדם, למניעת סכסוכים ופתרונם כדרך שכל אומה ולשון מסדרת את סדרי חייה, לא "אמנה חברתית" יש כאן אלא כדברי מרן הרב זצ"ל: "המשפטים הם קדש קדשים בישראל, ועל כן הסמיכה שהיא נושאת שם אל-הים עליה, היא כ"כ נחוצה לנו, היא כ"כ אפיית לתכן לאמנו, והרשעה היונית הסורית הרגישה בחוש העור שלה את ערך הסגלה הגדולה הזאת וגזרה על הסמיכה..." ('ישראל ותחיתו', ג).

כל צדדי קשרי האדם אל המציאות בקניינו ובקשריו ויחסיו אל שכניו והסובב אותו נובעים ממקור הקודש וסידור כל זה איננו פרגמטי גרידא אלא מבסס את הופעת הקודש בעולם וא"כ טבעי הוא שדווקא בסדר זה ה"ישיבתי" מכולם נמצא את ריבוי החילוקים ועיון החקירות והסתעפויות המחשבה, שהרי אותה כריתת ברית עם ישראל שנעשתה דווקא בתורה שבע"פ חייבת שתמצא את בטויה במלוא הווייתו הרוחנית של האדם, באימוץ הדעת בהסתעפות הסברא ובחדוות היצירה והחידוש.

שיעורים אלו שזיכני החונן לאדם דעת ללומדם וללמדם בישיבתנו הק' 'מרכז -הרב' תחת הנהגת מרן ראש הישיבה הגאון ר' אברהם אלקנה כהנא שפירא זצ"ל ולאחר מכן בהמשך הנהגתה ע"י בנו יבלח"ט הגאון ר' יעקב אלעזר כהנא שפירא שליט"א, נלמדו בחבורה במסגרות שונות בישיבה, בשיעורים לבחורים ובשיעורים לאברכים בכולל.

אף שזכינו לעסוק בחבורה ברובה ככולה של המסכת לא התקבצו לספר זה אלא מקצת השיעורים, ואלו מגיעים עד תחילת דף ה, כמובן שמסכת צריכה להילמד מרישא עד

גמירא אולם מה שהלב חושק הפנאי עושק ולא עלה בידי כעת להביא לדפוס אלא את החלק הראשון שלהם.

יחד עם זאת יש בשיעורים הנדפסים בירורים יסודיים הנוגעים למסכת כולה ובייחוד לחצייה הראשון ומיעוט השיעורים, ל"ג במספר, יש בהם לגול עיניים ולהביטן נפלאות במסכת כולה.

תלמיד הבא לעסוק בלימוד המסכת ראוי שיידע כי לימודו צריך להיות שיטתי ואינטנסיבי, לא דילוג בין הסוגיות 'המדוברות', לא חלילה אמירת 'שמועה זו נאה וכו", המאבדת הונה של תורה, אלא לשוש על כל אמירה ומאמר, כל ד"ה ברש"י ובתוספות ואז חזקה שימצא שלל רב.

כדרך שהקדמתי בפתיחת הכרכים הקודמים, אקדים גם עתה שרבים מהדברים שהתלבנו בשיעורים נזרעו בי ע"י רבותיי וגדולי הדורות שעברו, יש מהם ע"י חבריי ורבים מהם מתלמידיי, ובטוחני שגם אלו שאינם גידולים ישירים מאותה זריעה מ"מ גידולי-גידולים יש כאן.

עם זאת אין כאן אסיפת שיטות, אלא עיון מדוקדק ובניין קוהרנטי הבנוי מסברות רבות ודקדוקים כמידה אשר חנני ד', בניית המושגים ופעמים אף הגדרתם מחדש. עמדתי כננס על גבי ענקים ותפילתי שכדרך הספרים הקודמים, הלומד בעיון ימצא בדברים דברי חפץ וכלי ל'פתיחת' הסוגיה על שלל מרכיביה ודקויותיה.

הספר לא היה יוצא לאור בס"ד לולא העמל הגדול שעמלו הוריי א"מ הרב פרופ' אהרן מונדשיין הי"ו וא"מ מרת אילה תח' בחינוכנו ובכל צרכינו הרוחניים והגשמיים ולהם כמובן תודתי.

לעזרתי, היא אשתי רחל שתח' שבס"ד ובכוחותיה הגדולים הבית כולו מקבל את חיותו, שלוחה ברכת מודים מיוחדת, וכן תודתי נתונה לחמי וחמותי פרופ' מנחם ונעמי נהיר הי"ו על כל העזרה והעידוד שמעניקים לנו.

לראש-הישיבה הגאון רבי יעקב אלעזר שפירא שליט"א ברכת יישר-כח על הנהגת הישיבה, שקול התורה מהדהד בה בכל עוז, במס"נ ברוחניות וגשמיות ועל שסייע בידי בחודש האחרון לכתיבת הספר בהקלו מעליי את משא עבודת הק'.

לידידי-תלמידי הרב אביעד וייץ שליט"א שזו הפעם הרביעית שמטה עימי שכם ובעבודה

מדוקדקת ומלאת חכמה ותבונה כיד ד' אשר עליו עבר על רוב השיעורים ורבות מהערותיו שוקעו בספר, עד כי פעמים איני זוכר מה משלי ומה משלו, שלוחה תודה גדולה.

תודה לבני מחמדי היקר מאיר-שמחה ני"ו שעליו נאמר "ישמח אב" על הזמן הרב שעשה בהגהותיו לשיעורים שהיו בחינת חכמה ולא מלאכה, ערב נישואיו עם תמר לבית שטרסברג, יה"ר שיזכו לבניין עדי עד.

באחרית דבר ברצוני להודות מאד לרב מרדכי יעקב גולדנהירש הי"ו ואשתו לאה רות על שנשאו בעין יפה וחפץ לב בעול הוצאת הספר בנוסף לעזרה רבה שמושיטים לריבוי תורה והחזקת לומדיה רחוק מהעין, ולבנם יקירם יראת ד' וחכמה היא אוצרו ישעיהו ני"ו שאף הוא סייע באופן שאין לתאר בכל הקשור להוצאת הספר ובהכנות שקדמו לו, ישלם ד' פועלם ויראו רוב נחת מכל צאצאיהם.

בין כסה לעשור תשע"ד פנחס מונדשיין